

Norske romer har en lang historie i Norge. Det er en historie om undertrykkelse, om å bli fratatt sin kultur og om diskriminering. I dag er norske romer kanskje den enkeltgruppen som blir utsatt for mest diskriminering. Det skjer på nær sagt alle livsområder; i arbeidslivet, på boligmarkedet, i butikker og på utesteder. I en undersøkelse oppgir en tredjedel at de har et negativt syn på romer.

Vi kan ikke akseptere at folk blir behandlet slik norske romer blir. Som likestillings- og diskrimineringsombud har jeg jobbet for å få på plass en handlingsplan mot antisiganisme, men forslaget ble dessverre nedstemt i Stortinget. Det er synd, for en handlingsplan vil bidra til å heve kunnskapsnivået blant befolkningen, i forvaltningen og hos politikere. Det vil forebygge og avverge fordommer, negative holdninger og feilinformasjon om norske romer, som det virkelig florerer av. Dessuten vil det sende et sterkt signal om at VI SER DERE, og at VI TAR DEN RASISMEN DERE UTSETTES FOR PÅ ALVOR.

Vi i ombudet har kontakt med ulike deler av det romske miljøet og får høre hvor krevende deres hverdag er. Jeg kan love her og nå: Kampen for en handlingsplan mot antisiganisme er ikke over. Men vi jobber brede enn det. Vi har møtt Stortingspresidenten, som viste stor interesse for vår sak. Vi har invitert oss selv til byrådslederen i Oslo, og når vi nå skal rapportere til FNs rasediskrimineringskomite, er f eks romregisteret som politiet opprettet noe vi vil ta opp.

Norske romer står i tillegg uten en sannhets- og forsoningsprosess. Vi trenger dokumentasjon på undertrykkingshistorien og forståelse av virkningene den historien har i dag. Sannhets- og forsoningskommisjonen for samer, kvener/norskfinner og skogfinner snakket med 760 personer som fortalte sin historie om undertrykking og fornorskning. Tenk hva det betydde, å bli lyttet til og få mulighet til å delta i forsoningsarbeid. Nå må også norske romer få den samme sjansen. Det må nedsettes en sannhets- og forsoningskommisjon nå, mens den generasjonen som sitter på noen av de verste erfaringene fortsatt er her og kan fortelle.